

Biedrība „Latvijas Nacionālā Ģeotermālā Asociācija”

Reģistrācijas Nr.40008168534, Saulkrastu novads, Saulkrasti, Pīlādžu iela 11, LV-2160
lnga@lnga.lv

25.08.2015 Nr 1

Latvijas Republikas Ministru kabinetam
Brīvības bulvārī 36, Rīgā, LV-1520

Latvijas Republikas
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrijai
Peldu ielā 25, Rīgā, LV- 1494

Par LNGA atzinumu Konceptijai par zemes dziļļu izmantošanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu potenciālo investīciju piesaistei

Latvijas Nacionālā Ģeotermālā Asociācija (LNGA) kā profesionāla sabiedriska organizācija, kas pārstāv Latvijā vienu no svarīgiem atjaunojamās enerģijas veidiem – ģeotermālo enerģētiku – informē Jūs, ka ir iepaziniesies ar Valsts sekretāru sanāksmē 2014.gada 23.oktobrī izsludināto Ministru kabineta (MK) Rīkojuma projektu “Konceptija par zemes dziļļu izmantošanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu potenciālo investīciju piesaistei (VSS -976)”, un ir organizējusi 20.augustā paplašinātu LNGA valdes sēdi, iekļaujot “Konceptijas” apspriešanu dienaskārtībā, un atzīmē sekojošo:

1. Valsts attīstības un tiesību dokumentos, kur minēti atjaunojamie energoresursi, trūkst korekta ģeotermijas definējuma, ko ierosinām veidot atbilstošu Starptautiskās enerģētikas aģentūras izdevumā „Ģeotermijas ceļakarte” (8.lpp)

(sk. http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/Geothermal_Roadmap.pdf)

norādītajam:

„Ģeotermālā enerģija ir atjaunojamais energoresurss, ko pastāvīgi nodrošina zemeslodes iekšienē esoša jaudīga siltuma avota siltuma plūsma virzienā uz zemes virsmu un tālāk atmosfērā.”

No šī paša avota informācijas izriet, ka „Ilgtspējīga ģeotermālās enerģijas izmantošana” nozīmē, ka no zemes resursa noņemtais siltums tiek aizstāts ar līdzvērtīgu daudzumu konkrētajā laika periodā (Rybach un Mongillo, 2006). Praktiski atjaunošana (piemēram, 95% atgūšana) parasti tiek sasniegta tādā pašā laika periodā, kādu nokalpo ģeotermālās enerģijas ražošanas sistēma. Tiek ierosināts, ka katrai ģeotermālās enerģijas sistēmai, un katram no šīs enerģijas ražošanas paņēmieniem, pastāv noteikts maksimālās enerģijas ražošanas līmenis, līdz kuram būs iespējams saglabāt konstantu enerģijas ražošanu 100 līdz 300 gadu garumā (Axelsson, et al., 2001)

2. Trūkst valsts interese par ģeotermiju kā atjaunojamo energoresursu, tā veidiem, potenciālu un reālajām izmantošanas iespējām zemās ierēdņu informētības dēļ - pie ievērojama enerģētiskā potenciāla Latvijā netiek valsts līmenī plānota tā apgūšana. Ir pilnveidojama likumdošana ģeotermālo resursu izmantošanai.

3. Aktivitāti par ģeotermijas situāciju Latvijā un tās izmantošanas iespējām līdz šim ir izrādījušas tikai citas Eiropas valstis (Vācija, Dānija, Ungārija u.c.) un atsevišķas pašvaldības (Rīga, Jelgava, Liepāja, Dobeles un Elejas novadi u.c.), tomēr ir nepieciešams arī noteikts valsts atbalsts ģeotermālās enerģijas ieguves sagatavošanai.

4. Attiecībā uz „Konceptiju”, *LNGA atzīmē:*

4.1. Izstrādājot „Konceptiju”:

- Nav ņemta vērā Latvijas Republikas naftas resursu apguves un naftas rūpniecības izveides koncepcija (akceptēta MK);
- Nav analizētas dzelzsrūdas atradnes (prognozās), kas atklātas un ar urbumiem apstiprinātas valsts centrālajā daļā;
- Praktiski nav izvērtētas ģeotermālās anomālijas, kas satur termālos ūdeņus, kā arī karsto iežu (petrotermālo) enerģiju, un to nozīme enerģētikā, kā arī vērtīgu ķīmisko elementu (broms, stroncijs, bors un citu) esamība termālos ūdeņos;
- Konceptijā ir izanalizēti uzņēmējdarbības rādītāji tikai ieguves (plaši izplatīto izrakteņu) rūpniecības sektorā (Pielikums 3) un pilnīgi apietas cita veida darbības (pazemes ūdeņu, petrotermālās enerģijas, naftas un citi).

4.2. Sakarā ar termina „zemes dziļu izmantošana” likumā „Par zemes dziļēm” pārāk plašu un nekonkrētu formulējumu (par izmantošanu sauc visa veida meklēšanu, izpēti, zinātniskos pētījumus un citus) veidojas situācija, kas neatbilst attīstīto valstu standartiem. Meklēšana, izpēte un krājumu noteikšana nav zemes dziļu izmantošana, bet tikai darbu stadijas, kas noved pie atradņu atklāšanas un derīgo izrakteņu daudzuma novērtēšanas. Jebkura atklātā un novērtētā atradne vēl nav komercatradne. Jāveic tehnoloģiskie un ekonomiskie aprēķini, (ko sauc par „attīstības stadiju”) un tikai pēc tam, kad ir iegūti pozitīvi rezultāti, atradne kļūst par izmantojamu. Par to komersantam jāsniedz ziņojums Valdībai ar norādi par ieguves uzsākšanu vai cita veida darbībām (pārdošanu, atteikšanos izmantot).

5. *LNGA*, atbilstoši VARAM ieteikumam 2015.gada 24.jūlija preses relīzē, *atbalsta “Konceptijas par zemes dziļu izmantošanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu potenciālo investīciju piesaistei” “B” variantu* un izsaka *priekšlikumu* - - darba grupā, kas tālāk strādās pie koncepcijas un tiesiskā regulējuma, kompetences stiprināšanai noteikti iekļaut *LNGA* pārstāvi.

LNGA informē, ka asociācija vienmēr ir atvērta sadarbībai ar VARAM jautājumos par ģeotermālās enerģijas izmantošanu.

Ar cieņu,

LNGA valdes priekšsēdētājs, Dr.sc.ing.

Aivars Cers